

*Нейман Микита Олександрович,
студент, юридичний факультет,
Західноукраїнський національний університет
(м. Тернопіль, Україна)*

ДІЯННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ, ЯКІ СУПЕРЕЧАТЬ НОРМАМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ. ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Актуальність теми: Аналіз діяльності ООН під час російсько-української війни є надважливим важливим, оскільки ця організація відіграє ключову роль у підтриманні міжнародного миру та безпеки.

Мета роботи: Проаналізувати рух ООН та дипломатичний вплив у російсько-українській війні.

Виклад основного матеріалу: ООН була створена після Другої світової війни для підтримки міжнародного миру та безпеки. Основним документом, що регулює її діяльність, є Статут ООН, ухвалений 26 червня 1945 року та чинний з 24 жовтня 1945 року. Основні принципи ООН передбачають суверенну рівність держав, заборону застосування сили (ст. 2.4) і вирішення міжнародних спорів мирними засобами [2].

Проте у контексті російсько-української війни ООН продемонструвала неефективність своїх механізмів. Зокрема, Рада Безпеки виявилася паралізованою через право вето Російської Федерації, а Генеральна Асамблея може ухвалювати лише рекомендаційні резолюції. Це підриває основні норми міжнародного права, зокрема: принцип незастосування сили; принцип відповідальності за агресію; обов'язок виконання міжнародних рішень.

1. Дисфункція Ради Безпеки через право вето.

1.1. Статут ООН та обов'язки Ради Безпеки.

Рада Безпеки є основним органом, відповідальним за підтримання миру (ст. 24 Статуту ООН). Вона має повноваження ухвалювати рішення, які є обов'язковими для всіх членів ООН (ст. 25 Статуту ООН). Згідно зі ст. 39–42, Рада Безпеки може застосовувати санкції та військові заходи щодо агресора.

1.2. Використання права вето Росією

Відповідно до ст. 27(3) Статуту ООН, п'ять постійних членів Ради Безпеки (США, Велика Британія, Франція, Китай і Росія) мають право вето. Російська Федерація неодноразово блокувала резолюції щодо власної агресії, зокрема: 25 лютого 2022 року – вето на резолюцію, що засуджувала вторгнення РФ в Україну; 30 вересня 2022 року – вето на резолюцію щодо незаконної анексії українських територій. Це суперечить принципу неупередженості міжнародного права та підриває функціональність Ради Безпеки [2].

2. Генеральна Асамблея: відсутність примусових механізмів.

2.1. Статус резолюцій Генеральної Асамблеї.

Генеральна Асамблея ухвалює рішення, які мають лише рекомендаційний характер (ст. 10 Статуту ООН). Приклади: Резолюція ES-11/1 (2 березня 2022 року) – засудження російської агресії; Резолюція ES-11/4 (12 жовтня 2022 року) – невизнання анексії українських територій [3, 4].

2.2. Відсутність механізмів виконання.

ООН не має механізму примусового виконання своїх рішень. Це суперечить принципу *parata sunt servanda* (ст. 26 Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 року), який вимагає обов'язкового виконання міжнародних угод.

3. Вибіркове застосування міжнародного права.

3.1. Санкції та подвійні стандарти

ООН активно вводила санкції проти інших держав, зокрема: Санкції проти Іраку (1990) – після вторгнення в Кувейт; Санкції проти Югославії (1992) – через війну на Балканах.

Проте жодних санкцій проти Росії Рада Безпеки не запровадила через її право вето. Це свідчить про вибірковість у застосуванні міжнародного права.

3.2. Порушення статті 5 Статуту ООН.

Відповідно до ст. 5 Статуту ООН, Генеральна Асамблея може позбавити державу-члена прав у разі порушення принципів ООН. Росія, яка: здійснила акт агресії (ст. 2.4 Статуту ООН); порушила Гаазькі конвенції (1907); вчинила воєнні злочини (Римський статут МКС, 1998). Проте не була виключена з Ради Безпеки, що демонструє подвійні стандарти в роботі ООН [1, 2].

Висновки.

ООН у своєму сучасному вигляді не здатна ефективно реагувати на грубі порушення міжнародного права. Основні проблеми: Параліч Ради Безпеки через право вето; Відсутність примусового механізму виконання рішень; Подвійні стандарти у застосуванні міжнародного права; Недостатність санкційних механізмів проти агресорів.

Без глибоких реформ ООН ризикує втратити свій статус як гаранта міжнародного миру та безпеки.

Література:

1. Гаазькі конвенції 1907 року: міжнар. документ. URL: <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/hague-conventions-1907>.

2. Статут Організації Об'єднаних Націй : міжнар. документ від 26.06.1945 р. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter>.

3. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 «Агресія проти України» : міжнар. документ від 02.03.2022 р. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/3959039>.

4. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН ES-11/4 «Територіальна цілісність України» : міжнар. документ від 12.10.2022 р. URL: <https://www.un.org/press/en/2022/ga12458.doc.htm>.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.